

Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра української літератури імені акад. М. Возняка

В. о. декана філологічного
факультету
Крохмальний Р. О. _____
«30» серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія української літератури першої половини ХІХ століття»

галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва напрямку підготовки)
спеціальність	<u>035 Філологія (усі інші спеціалізації)</u> (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	<u>035.03 Слов'янські мови та літератури (переклад включно)</u> <u>035.06 Східні мови та літератури (переклад включно)</u>
факультет	<u>філологічний</u> (назва інституту, факультету, відділення)

Робоча програма з курсу «Історія української літератури першої половини XIX століття» для студентів за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізаціями 035.03 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), 035.06 Східні мови та літератури (переклад включно). – 29 серпня 2021 року – 25 с.

Розробники: доцент кафедри української літератури ім. акад. М. Возняка, кандидат філологічних наук **Бондар Лариса Петрівна**, доцент, кандидат філологічних наук **Крохмальний Роман Олексійович**.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української літератури імені акад. М. Возняка Львівського національного університету імені Івана Франка

Протокол від «30» серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри української літератури імені акад. М. Возняка
(Микитюк В. І.)

(підпис)

Схвалено Вченою радою філологічного факультету
Протокол від «30» серпня 2021 року № 1

«30» серпня 2021 року Голова

Крохмальний Р. О.

(підпис)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5 (у 3 семестрі)	Галузь знань <u>03 Філологія</u> (шифр і назва) Спеціальність <u>035 Філологія</u>	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціалізація 035.036 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словацька 035.035 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська 035.038 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська 035.039 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словенська 035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		2-й	–
Загальна кількість годин – 105		Семестр: 3	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2,5	Освітній ступінь: Бакалавр	16 год.	–
		Практичні, семінарські	
		16 год.	–
		Самостійна робота	
		73 год.	–
		Вид контролю: іспит	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення курсу полягає в якнайбільш повному, достовірному, системному і послідовному висвітленні українського літературного процесу першої половини XIX ст. як окремого феномену в контексті української літератури X – XX ст.ст., у з'ясуванні закономірностей розвитку через включення в європейський контекст і внутрішньолітературні порівняння.

Завдання дисципліни – розкрити своєрідність літературного процесу зазначеного історичного періоду; охарактеризувати основні напрями розвитку української літератури у контексті світової; зосередити увагу студентів на тенденціях розвитку художніх жанрів, стилів, напрямів; об'єктивно і толерантно оцінити місце кожного письменника в літературному процесі, подолавши стереотип «неповноти» української літератури; дати системний аналіз знакових для розвитку літературного процесу художніх творів; навчити студентів самостійно давати оцінку літературних текстів, явищ, літературознавчих розвідок, критичних статей; узагальнити та систематизувати вивчений матеріал; підвищити рівень читацької компетенції реципієнтів; засобами художнього слова оптимізувати процес формування літературних і акторських здібностей, гармонізації духовності особистості майбутніх педагогів-словесників.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- ✓ основні тенденції функціонування і розвитку літературного процесу першої половини XIX ст. в Україні.
- ✓ зміст творів, що входять до програми;
- ✓ провідні літературознавчі художньо-естетичні та ідейні концепти періоду та провідні концепти творчості авторів;
- ✓ рівень співвіднесення традицій і новаторства в літературному процесі означеного періоду;

вміти:

- ✓ працювати з першоджерелами;
- ✓ використовувати методологічні принципи при аналізі творів,
- ✓ уміти аналізувати твори, беручи до уваги жанрово-стильову, ідейно-тематичну специфіку творів;
- ✓ враховувати внутріжанрові та міжжанрові процеси у прозі, поезії, драматургії;
- ✓ враховувати поліваріативність рецепцій художніх явищ;
- ✓ самостійно аналітично мислити;
- ✓ фахово аргументувати власну позицію.

2. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Український класицизм. І.Котляревський і його епігони

Тема 1. Вступ.

Історико-культурні передумови творення літератури, особливості цього етапу літературного процесу. Поняття “нова українська література” та періодизація української літератури; основні закономірності розвитку українського літературного процесу першої половини XIX ст. і літературні напрямки, їх синкретизм.

Особливості літературного процесу першої половини XIX ст. у контексті літературного життя Європи. Роль періодичних видань в організації літературного життя України. Значення літературної критики в оцінці літературних явищ, в оцінці тенденцій і закономірностей літературного процесу в Україні. Особливість жанрової моделі в українській літературі першої половини XIX ст., концепція людини та характер художнього мислення в українській літературі першої половини XIX ст. Зв’язок літературного процесу з філософською думкою в Україні, слов’янських та західноєвропейських народів. Початки фольклорно-етнографічних студій. Фольклоризм як одна із найвизначальніших ознак літератури цього періоду, один із факторів її оновлення.

Тема 2. Український класицизм

Особливості функціонування українського класицизму в українській літературі. Заперечення складної системи естетичних ідеалів бароко, спорідненість із ренесансом, античністю. Основний естетичний ідеал класицизму – “краса” і “величне”. Раціоналізм, нормативність, строга регламентація мистецтва та літератури, установлення вічних та непорушних правил і законів. Закон “трьох єдностей” у драматургії. Теорія трьох стилів, вимога ясності і чистоти, афористичності мови. Ієрархія жанрів: епопея, трагедія, дидактична поема, ода, байка, сатира. Жанри “низькі” і “високі”. Особливості українського класицизму, орієнтація переважно на “низькі” жанри (здебільшого в поезії). Хронологічні рамки українського класицизму, його найвидатніші представники (І.Котляревський, П.Гулак-Артемівський, Г.Квітка-Основ’яненко.)

Тема 3. Бурлескно-травестійна поезія.

“Енеїда” і “Пісня на Новий 1805-й год” як зразки жанрів і норми стилю української поезії 1810-30-х років.

У руслі традицій “Енеїди”. Розробка змісту, модифікації фабульної, сюжетної основи, система образів у поемі П.Білецького-Носенка “Горпинида, чи вхоплена Прозерпина” (1818), поема С.Александрова “Вовкулака” (1848), з її звертанням до етнографічного матеріалу, “Вечорниці” П.Кореницького (30-40 роки) як зразок розважального гумору. Поема Я.Кухаренка “Харко, запорозький кошовий” (початок 40-х років), історичне наповнення твору. Переспів старогрецької пародії “Батрахоміомахія” у поемі К.Думитрашка “Жабомишодраківка” (1859). Відступ від бурлескних засобів у творах П.Писаревського (“Стецько”) та М.Макаровського (“Наталя”, “Гарасько”). Розвиток жанру оди. Ранні наслідування “Пісні...” І.Котляревського. “Ода – малоросійський крест’янин” К.Пузини. Антикріпосницьке спрямування, вимога рівності народу і панів перед законом, апелювання до Бога, вимога гуманного ставлення до селян. Творчий розвиток традицій І.Котляревського, спад бурлеску в мові твору.

Тема 4. Іван Котляревський (1769 – 1838)

Творча біографія письменника, його світоглядні засади та участь у суспільному та культурному житті України.

Робота над “Енеїдою”, особливості видання твору (1798 – 1842). Поняття “бурлеск” і “травестія”, поетика жанру бурлескно-травестійного твору у зв’язку з жанровими характеристиками “Енеїди” як бурлескно-травестійної поеми. Патріотизм, соціальна тенденційність, народність, оптимізм твору, художні засоби поеми. Природа сміху в “Енеїді”. Фольклоризм поеми як один із атрибутів художнього реформаторства І.Котляревського. Мовне багатство.

Історико-літературне значення “Пісні на Новий 1805-й год пану нашому і батьку нашому князю Олексію Борисовичу Куракіну”. Моменти спільності з “Енеїдою”.

І.Котляревський – зачинатель української драматургії першої половини ХІХ ст. Зв’язок драматургії Котляревського з традиціями української драматургії і театру. Особливості жанру “Наталки Полтавки” (1819). Характер драматичного конфлікту в творі, система образів-персонажів. Сценічне життя п’єси. Опера М.Лисенка “Наталка Полтавка” (1889). “Москаль-чарівник” (1819) – перший водевіль української драматургії першої половини ХІХ ст. Жанр, образи-персонажі. Морально-етичні та суспільно-політичні питання у водевілі.

Змістовий модуль 2. Розвиток української байки.

Тема 1. Петро Гулак-Артемівський (1790 – 1865). Євген Гребінка (1812 – 1848). Левко Боровиковський (1806 – 1889).

Роки становлення письменника. Діяльність на освітянській ниві у Харківському університеті.

Літературна діяльність письменника: перекладні твори Д.Мільтона, Ж.Расіна, Ж.Деліля, Горація, переклади Біблії, праця в журналі “Украинский вестник”.

Зв’язок літературно-естетичних настанов П.Гулака-Артемівського із засадами античної та світової байки. Новаторство байкаря у зв’язку з розвитком жанру на терені української літератури. Функція утвердження, висміювання та заперечення у байці Гулака-Артемівського. Різновиди жанру байки у доробку письменника. П.Гулак-Артемівський та І.Красицький.

П.Гулак-Артемівський – новатор у жанрі романтичної балади. Зв’язок балади “Твардовський” з усною народною творчістю. Гулак-Артемівський і Міцкевич. Балада “Рибалка” і традиції західноєвропейської літератури.

Перекладацька інтерпретація у доробку Гулака-Артемівського. Життя та педагогічна діяльність. Видавнича діяльність, співробітництво із періодичними виданнями.

Літературна слава письменника і жанр байки у його творчості. Байкарська традиція в Україні і байки Гребінки. Тематична спрямованість байок. Зображення естетики народного життя (побут, звичаї). Жанрові особливості байок Гребінки. Розвиток народно-сатиричних традицій і творчого досвіду Г.Сковороди, І.Котляревського, П.Гулака-Артемівського у байці Гребінки. Поезії українською та російською мовами (“Черные очи”, “Човен”, “Українська мелодія”). Поетизація минулого України (“Гетьман Свирговський”, “Украинский бард”, “Богдан”).

Оповідання письменника – збірник “Рассказы пирятинца”; вплив гоголівських “Вечорів на хуторі біля Диканьки”, їх манери освоєння життєвого матеріалу та народних переказів на стильову манеру Гребінки.

Історична тема в творчості Гребінки – повість “Нежинский полковник Золотаренко” та роман “Чайковский”. Утвердження “натуральної школи” в оповіданнях та повістях “Кулик”, “Записки студента”, “Путевые записки зайца”.

Поет, фольклорист, етнограф, учений-філолог. Вплив літературного гуртка І.Срезневського на становлення Л.Боровиковського як поета-романтика. Єдність образного мислення Л.Боровиковського з образним світом народної поезії.

Дальше засвоєння жанру балади (після “Рибалки” П.Гулака-Артемовського). Балада “Маруся” як синтез запозиченого сюжету й українських фольклорно-етнографічних джерел.

Оригінальні балади Л.Боровиковського (“Чарівниця”, “Вивідка”), їх художні особливості.

Жанрове розмаїття поезії Л.Боровиковського (романтична балада, літературна пісня, елегійно-медитативна лірика, байка)

Образ відчуженої романтичної особистості у віршах “Журба”, “Козак”, “Рибалка”, “Палій”, “Волох”. Узагальнений образ України “козацьких часів” як країни ідеальних героїв (“Козак”, “Гайдамаки”, “Палій”). Патріотичні мотиви, байронічний тип героя.

“Байки та прибаютки Левка Боровиковського”. Тип байки у творчості поета. Морально-дидактичне начало байок Л.Боровиковського.

Переклади та переспіви творів А.Міцкевича (“Фарис”, “Аккерманські степи”). О. Пушкіна (“Два ворони”, “Зимній вечір”). Левко Боровиковський – піонер українського романтизму.

Тема 2. Побутово-етнографічна драматургія.

У руслі традицій “Наталки Полтавки”: “опери” П.Котлярова “Любка, або сватання в селі Рихмах” (1835), Я.Кухаренка “Чорноморський побит” (1836), С.Писаревського “Купала на Івана” (1838), К.Тополинського (Тополі) “Чари” (1834). “Історична комедіо-опера” К.-А.Гейнча “Поворот запорожців з Трапезунда”. “Побут Малоросії в першу половину XVIII століття” Р.Андрієвича. Перші твори галицької драматургії (І.Озаркевич, Р.Мох). Становлення водевілю (С.Петрушевич, І.Озаркевич, В.Гоголь, Г.Квітка-Основ’яненко).

Тема 3. Григорій Квітка-Основ’яненко (1778-1843).

Біографічні відомості, активна участь у громадському та культурному житті Харкова. Світоглядні засади письменника.

Г.Квітка-Основ’яненко – зачинатель прози в українській літературі. Об’єктивні причини звернення Квітки до прозової творчості українською мовою.

Жанрова та ідейно-тематично класифікація прозової спадщини письменника українською мовою. Загальна оцінка повістей та оповідань бурлескно-реалістичного характеру, а також сентиментально-реалістичних повістей письменника.

Гумористично-сатирична проза. "Салдацький патрет" – сатира на російських критиків, що намагалися скомпрометувати можливості літератури українською мовою. Стилiстична своєрiднiсть оповiдi. Оповiдання "Мертвецький великдень". Авторський задум і виховний характер твору.

Соціальні мотиви в оповіданні. Елементи поєднання фантастики і реальності.

Оповідання "От тобі й скарб". Фольклорний струмiнь твору, фантастика і реальність у зображенні дійсності. Повiсть "Конотопська вiдьма". Соціальний підтекст твору. Дiйснiсть і фантастика. Центральні персонажі повiстi, їх детермінованість середовищем, національна самобутність і комізм. Перехрещення кількох сюжетних ліній як композиційний прийом письменника.

Психологічно-дидактична проза. Повiсть "Маруся", патріотичні засади написання твору, морально-етичне завдання письменника, життєствердна домінанта. Образи повiстi й естетичний iдеал Квiтки-Основ'яненка. Принцип випадковості у творі і українська народно-поетична творчість (жанр казки). Україна – як герой твору. Зображення діяльного типу жінки в повiстi "Козирдiвка". Фабула твору і принцип життєвої правди. Традиції української літератури і образ Ївги у повiстi. Проблема пошуку щастя у повiстi "Щира любов". Романтичні засади письменника у прочитанні неспiввiдносностi iдеальних поривань героїв і реальних умов їх життя. Повiсть "Сердешна Оксана". Образ покритки. Суголосність із "Катериною" Шевченка. Новий тип жінки. Риси психологізму в повiстi. Iдея невідворотності покарання за злочин в оповiданні "Перекотиполе". Його "мандрiвний сюжет", притчевість. Дидактичні настанови Квiтки-Основ'яненка в його повiстях та оповiданнях. Особливості методу, структури, стильовий синкретизм творів. Драматургія Г.Квiтки-Основ'яненка. Розширення тематичних горизонтів української драматургії та збагачення її художніми відкриттями Квiтки-Основ'яненка. Відтворення морального розкладу дворянства у п'єсі "Дворянские выборы", переконливість образів твору. Друга частина дилогії "Дворянские выборы". Перша зустріч із образом Шельменка. Дилогія "Шельменко – волостной писарь", "Шельменкоденщик" і розвиток сатиричних тенденцій. Колоритність образів дилогії. Проблема позитивного персонажа. Опера "Сватання на Гончарівці", розкриття національних і жанрових своєрiдностей твору. Талант Квiтки – гумориста у творі; гротескний елемент у п'єсі. Роман "Пан Халявський" як сімейна хроніка життя українського панства XVIII ст. Квiтка-Основ'яненко про роль освіти і виховання у романі. Квiтка про розпад родини як моделі суспільства. Думка про потребу змін у суспільстві. Еволюція творчого методу Квiтки-Основ'яненка у романі "Пан Халявський". Пригодницька повiсть "Ганнуся", фізіологічний нарис-повiсть "Ярмарка" та нарис "Знахарь" як репрезентація жанрової амплітуди і стильових особливостей творчої манери письменника.

Роль Квiтки-Основ'яненка – зачинателя української прози у здобутках української літератури другої половини XIX ст.

Модуль 2.

Змістовий модуль 3. Український романтизм.

Тема 1. Український романтизм.

Романтизм як явище світового літературного процесу. Основні риси романтизму як художньої системи. Загострена увага до історії, культури,

поетичної творчості народу як до системи народного мислення і світосприймання. Культивування національного елемента в темах і формах. Посилення історизму в літературі. Збагачення жанрової палітри, взаємопроникнення різних жанрів, жанровий синкретизм.

Типологічна єдність українського романтизму з основними ідейно-художніми позиціями світової романтичної художньої системи. Національні особливості українського романтизму. Український романтизм як явище суверенне, обумовлене національним рухом, сформоване в силовому полі патріотичного піднесення. Участь українських романтиків у боротьбі за національне самовизначення, за утвердження основ художнього відтворення народного життя і національної історії.

Хронологічні межі українського романтизму. Основні літературні та політичні гуртки романтичної орієнтації (Харківська школа романтиків, "Руська трійця", Кирило-Мефодіївське братство), види культурно-громадської діяльності їх учасників: фольклористична робота, видавнича та народно-просвітительська діяльність. Українська школа в польському романтизмі.

Переклади і переспіви з інших літератур. Оригінальна творчість, її основа. Ідейно-тематичні основи українського романтизму, його тематичні, жанрові і мовно-художні особливості. Основні тематично-стильові течії українського романтизму.

Основні тенденції розвитку романтизму на західноукраїнських землях. Суспільно-економічна і політична ситуація. Національне пробудження в Галичині. Преромантичні віяння: інтерес до історії, етнографії, фольклору "руського" та інших слов'янських народів.

Громадсько-культурне угруповання "Руська трійця", просвітительсько-романтичний характер його діяльності. Єднання з всеслов'янським культурно-прогресивним рухом, орієнтація на національний і культурний поступ у Східній Україні. Історична концепція "Руської трійці". Альманах "Русалка Дністровая" як "порив чуття людського серед загального затупіння та здичіння" (І.Франко). Ідея всеслов'янської єдності на сторінках оригінальних та перекладних творів альманаху.

Жанрово-стильова палітра української романтичної поезії (балада, лірична пісня, елегія, медитація, сонет). Ліризація теми, суб'єктивізація мотивів як основна атрибутивна риса романтичної поезії А.Метлинського, Т.Шевченка, Є.Гребінки, Л.Боровиковського, О.Афанасьєва-Чужбинського, С.Писаревського, М.Маркевича, М.Костомарова, В.Забіли, М.Петренка, М.Шашкевича, Я.Головацького, І.Вагилевича, М.Устияновича, І.Гушалевича.

Особливості фольклоризму української романтичної поезії. Трансформація народнопісенної персоніфікації і символіки і водночас розвиток у поезії індивідуального творчого начала, увага до психології особистості, до ірраціональних глибин її душі. Вклад поетів-романтиків у розширення ідейно-тематичних меж поезії першої половини XIX ст., а також у силабо-тонічну систему українського віршування.

Тема 2. Амвросій Метлинський (1814 – 1870)

Типовий поет-романтик. Відомості про життя. Науково-педагогічна, фольклористична та видавнича діяльність. Громадянська позиція А.Метлинського в суспільно-національних питаннях. Ідейно-тематична

спрямованість, жанрове розмаїття та художні особливості збірки "Думки і пісні та ще дещо". Естетичний ідеал поета – вільний козак, патріот батьківщини, її захисник ("Козак та буря", "Козача смерть", "Смерть бандуриста", "Підземна церква"). Засоби романтичного письма – контраст, образ-символ, трагізм ситуації ("Степ", "Чарка", "Спис", "Гетьман"). Особливості індивідуального стилю А.Метлинського. Зразки дидактично-побутової ("Ніч", "Перекотиполо", побутової ("Дитина-сиротина", "Старець", пейзажної лірики ("В'язонько", "Добрий день"). Перекладацька діяльність. Історико-літературне значення творчості А.Метлинського в історії розвитку українського романтизму.

Тема 3. Микола Костомаров (1817 – 1885)

Видатний український історик, етнограф, критик, публіцист, письменник. Основні віхи життєвого шляху. Харків і Київ у житті і творчій долі М.Костомарова. Участь у Кирило-Мефодіївському братстві. Поетичні збірки М.Костомарова. "Українські балади" та "Вітка". Тематична та ідейна багатозначність поезій М.Костомарова. Художнє осмислення минулого ("Ластівка", "Могила", "Згадка", "Співець Митуса"). Поетичний антропоморфізм як своєрідне втілення морально-етичних постулатів народу у баладах "Брат з сестрою", "Явір, тополя, береза", "Ластівка". Громадянські мотиви лірики М. Костомарова ("На добраніч", "Клятьба", "Слов'янам", "Пан Шульпіка").

Драматичні твори М.Костомарова – перші зразки історико-романтичної драматургії в новій українській літературі. Своєрідність відображення національно-визвольної війни українського народу проти експансії Польщі у драматичній поемі "Сава Чалий". Ідея християнського всепрощення демократизму і класової гармонії в трагедії "Переяславська ніч", "Кремуций Корд" як один із найвизначніших драматичних творів М.Костомарова.

Фольклорна, етнографічно-побутова тематика ранньої прози М.Костомарова ("Казка про дівчину-семилітку", "Торба", "Лови". Історична белетристика російською мовою ("Сын", "Холоп", "Сорок лет", "Черниговка", "Кудеяр").

Значення творчого доробку М.Костомарова в новій українській літературі.

Тема 4. Романтична пісенна лірика.

Віктор Забіла (1808 – 1869). Типовий поет-романтик, співець людського почуття. Збірка "Співи крізь сльози". Естетизація стану закоханості, любовного почуття у віршах В. Забіли ("Пісня", "Пугач", "Повіяли вітри буйні"). Жанр романсу у творчості В.Забіли ("Соловей", "Гуде вітер вельми в полі"). Порухення суспільних проблем у віршах "Маруся", "Сирота", "Зовсім світ перевернувся". Особливості образного світу, поезики і жанрової специфіки творчості Віктора Забіли.

Олександр Афанасьєв-Чужбинський (1816-1875). Представник романтичної пісенної лірики ("Скажи мені правду, мій добрий козаче"). Випускник Ніжинського ліцею. Творчі контакти з Є.Гребінкою і Т.Шевченком. Професійний літератор і активний учасник російського літературного процесу. Етнографічна двотомна праця "Поездка в Южную Россию". Українські твори, вміщені в альманахах "Ластівка", "Молодик". Відгуки на смерть Т.Шевченка (вірші та промови). "Воспоминания о Т.Г.Шевченко" – одне з найцінніших

мемуарних джерел, присвячених великому поетові. Особливості романтичної лірики О.Афанасьєва-Чужбинського.

Михайло Петренко (1817 – 1862) Талановитий поет-лірик. Культ почуття, душевного переживання в поезіях "Тебе не стане в сих місцях", "Туди мої очі, туди моя думка". Народнопісенна основа поезій "Ой, біда мені, біда", "Ми-нулися мої ходи", "Чого ти, козаче, чого ти, бурлаче". Вияв характерного для романтичної традиції космічного світо-сприйняття у творчості М.Петренка (цикл "Небо" – "Дивлюся на не-бо", "По небу блакитнім очима блукаю"). Наслідування стильової ма-нери М.Лермонтова та І.Козлова ("Весна", "Як в сумерки вечірній дзвін"). Своєрідність трансформації народнопоетичної образності, інди-відуально-особистісне, літературне начало в поезії М.Петренка.

Тема 5. Романтизм у Західній Україні

Маркіян Шашкевич (1811 – 1843) Видатний поет-романтик, громадсько-культурний діяч. Життя і громадсько-наукова діяльність. М.Шашкевич і літературно-громад-ське угруповання "Руська трійця". Романтичні засади оригінальної творчості. Громадянська лірика ("Слово до чителів руського язика", "Ру-ська мати нас родила", "Другові", "Побратимові", "Відкинь той ка-мінь, що ти серце тисне"). Епічно-історична поезія ("О Наливайку", "Хмельницького обступленіє Львова", "Болеслав Кривоустий під Галичем"). Пейзажна та інтимна лірика ("Туга", "Веснівка", "Думка", "До милої", "Місяченько круглоколий", "Розпука", "Над Бугом", "Сумрак вечірній"). Новаторство прози М.Шашкевича ("Олена", "Русланові псалми"). М.Шашкевич як критик. Перекладацька діяльність. М.Шашкевич як предтеча І.Франка.

Яків Головацький (1817 – 1888) Поет, учений-славист, педагог, громадський діяч. Учасник "Русь-кої трійці". Роль Я.Головацького в організації видання альманахів "Русалка дністровая" та "Вінок русинам на обжинки". Оригінальна поетична спадщина Я.Головацького. Притчево-алегоричний вірш "Весна". "Два віночки" як імітація фольклорної балади. Патріотичні мотиви лірики ("Туга за родиною", "Руський з руським повстрівався", "Братові з-за Дунаю").

Іван Вагилевич (1811 – 1866). Поет, фольклорист, етнограф, громадський діяч. Учасник "Руської трійці". Фольклористична діяльність. Оригінальна творчість укра-їнською і польською мовами. Легендарно-історична поема "Мадей". Романтична балада "Жулин і Калина". Польськомовні вірші ("Друже-brate", "Розпач", "Спомин", "Життя", "Туга").

І.Вагилевич як учений і перекладач. Інші західноукраїнські письменники, учасники руху літературного відродження: М.Устиянович, А.Могильницький. Коротка характеристика їхньої поетичної творчості.

Тема 6. Микола Гоголь (1809 – 1852)

Життєвий шлях М.Гоголя. Микола Гоголь як український письменник. Погляд на Гоголя як на зрадника в українській літературі (Нечуй-Левицький, Маланюк). Ставлення діячів російської культури до Гоголя (Белінський, Набоков, Розанов). Причини звернення Гоголя до російської мови. Прояви українськості Гоголя в епістолярії, наукових працях з фольклористики та історіографії. Українська тема у "Вечорах на хуторі біля Диканьки" та

"Миргороді". Незакінчені твори. Повість "Страшний кабан", історичний роман "Гетьман", начерк драми з української історії. Поступове зникнення українських тем. Поява "Арабесок", "петербурзьких" повістей: "Невський проспект", "Портрет", "Записки сумасшедшого". Гоголь як український письменник і в цих творах (увага до внутрішнього світу людини). "Ревізор". Авторське розуміння цієї п'єси. Її мета – не викриття зовнішнього світу, а "душевного міста" (огидні чиновники – наші пристрасті; ревізор – совість, що пробудилась і т.д.). "Мертві душі". Негативне змалювання російської дійсності з точки зору українського письменника. Ставлення до роману російських націоналістів (Розанов, Тютчев, І.Аксаков). Трагедія Гоголя, який хотів загладити свою вину перед Росією (друга частина "Мертвих душ"), але не зміг. "Вибрані місця з листування з друзями". Високий духовний зміст цієї книги. Зв'язок з українською філософською традицією (Сковорода) Високий моральний пафос, Гоголеве проповідництво. Нищівна критика Белінського ("Письмо к Гоголю"). Геніальність Гоголівського прозирання в майбутнє. Трагічність постаті Гоголя. Його вплив на українську літературу. Роль Гоголя у формуванні національної свідомості. Гоголь – український письменник, що писав російською мовою.

Змістовий модуль 4. Тарас Шевченко.

Тема 1. Тарас Шевченко (1814 – 1861) Життя і поетична творчість 1843 – 1847 років (періоду "трьох літ").

Т.Г.Шевченко – геній України, речник національного й соціального визволення українського народу. Завершення в творчості Шевченка процесу становлення нової української літератури і початок нової епохи в її історії. Багатогранність творчої діяльності Шевченка: поет, прозаїк, драматург, художник.

Періодизація творчості. Заслуга І.Франка в науковому визначенні періодів життя і творчості Шевченка. Рання поезія (1837 – 1843). Життя Т.Шевченка до викупу з кріпацтва, викуп, навчання в Петербурзькій Академії мистецтв. Оточення. "Кобзар" 1840 року. Тема ролі поета, в житті народу ("Думи мої", "Перебендя", "На вічну пам'ять Котляревському", "До Основ'яненка"). Мотиви туги і смутку в ранніх ліричних поезіях (думках) – "Те-че вода в синє море", "Тяжко-важко в світі жити"). Новаторство Шевченка – автора балад "Причинна", "Тополя", "Уто-плена". Віршовані послання на історичні теми ("До Основ'яненка", "Н.Ма-ркевичу"), вірші та героїко-романтичні поеми ("Іван Підкова", "Тарасова ніч", "Гамалія"). Поема "Гайдамаки" як найвидатніший твір Шевченка на історичну тему. Соціально-побутові поеми раннього періоду. "Катерина". Гуманізм, національно-соціальні узагальнення, драматизм сюжету. Звернення поета до російської мови на початку 40-х років у поемах та драматичних творах. Поема "Слепая". Поглиблення трагічного образу жінки. Пошуки героя, який прославив би "свободу на рабской земле" (романтична поема "Тризна.", 1843). Драматичні твори. Драматизм і драматургічні елементи в поезії Шевченка. Романтична трагедія "Никита Гайдай".

Історична драма "Назар Стодоля". Романтичний характер конфлікту. Багатогранність у змалюванні характерів. Традиції і новаторство у драмі. Зв'язок з драматургією І. Котляревського та М. Костомарова. Перебування

Шевченка в Україні в 1843 – 1844 роках. Враження від подорожі – основа ідейно-творчого "прозрівання" поета. Лірика 1843 – 1845 років. Т.Шевченко про її характер порівняно з раннім періодом (вірш "Три літа"). Болючі роздуми про те, що народ у неволі, Україна гине ("Розрита могила", "Чигрине, Чигрине", "Чого мені важко"). Вірші-присвяти "Гоголю", "Заворожи мені, волхве". Втілення ідеї громадянської сутності людини, відповідальності перед народом і вітчизною ("Минають дні"). Образ сім'ї вольної нової в "Заповіті". Нові риси балад Шевченка часу "трьох літ" ("Лілея", "Русалка"). 1843 – 1847 роки – "період соціальних поем" у творчості Шевченка.

Поема "Сон". Своєрідна композиція, що служить розкриттю усієї самодержавної машини. Жанрові ознаки: "комедія", прийом "сну", поєднання фантастичного й реального.

Поема "Кавказ". Питання жанру. Образ Прометея – символ непереможності народу. Поема "Кавказ" як "великий вибух чуття" (І.Франко).

Поема "Єретик". Ідея єднання слов'янських народів. Уславлення національно-визвольної боротьби чеського народу. Трагізм і оптимізм, героїка та сатира в творі. Послання "І мертвим, і живим...". Жанр послання, його традиція і новаторство. Заклик служити своєму народові. Пафос послання, афористичність висловлення.

Поема "Великий льох" – один із найскладніших творів Шевченка. Визначення жанру як "містерії", алегоричність і символіка образів. Образ "Великого льоху" як символ Героїчного минулого українського народу. Соціально-побутові поеми "Наймичка", "Сова", "Відьма", "Невольник". Звеличення моральної чистоти, глибокої материнської любові в цих поемах.

Тема 2. Життя і поетична, творчість періоду заслання (1847 – 1857). Участь Шевченка в Кирило-Мефодіївському братстві. Розгром братства. Арешт Шевченка. Цикл "В казематі". Тематична різноманітність. Жанрове і мовно-поетичне багатство. Патріотичні, ліричні, народнопісенні "позатюремні" мотиви.

Заслання Шевченка в Орськ. Продовження творчості всупереч забороні. Поезія мужності, нескореності ("О думи мої..."). Розпач і оптимізм, мотиви суму за батьківщиною ("Лічу в неволі дні і ночі" та ін.). Звертання до форми спогадів, внутрішнього монологу ("Мені тринадцятий минало", "Не гріє сонце на чужині", "І золотої, і дорогої", "Хіба, самому на-писать..."). Патріотичні мотиви, нове бачення України ("А.О.Козачковському", "Гори мої високі", "І виріс я на чужині", "Якби ви знали, паничі"). Мотиви любові до всіх пригноблених народів ("Ще як були їли козаками", "У бога за дверми лежала сокира"). Еволюція жанру поеми ("Княжна", "Царі", "Варнак", "Марина"). Вірші на зразок народних пісень ("Та не дай, Господи, нікому", "Якби мені черевики", "І багата я" та ін.).

Другий арешт, слідство, повторна заборона, писати. Перерва в поетичній творчості.

Тема 3. Останні роки життя і поетичної творчості (1857 – 1861). Звільнення Шевченка з неволі. Перебування в Нижньому Новгороді, Москві. Відновлення поетичної творчості. Поема "Неофіти". Зміст твору, ідейне спрямування. Алегоричність образів. Незакінчена поема "Юродивий". Задум поета. Уславлення жертовності борця за волю. Триптих "Доля", "Муза",

Разом за змістовим модулем 1	7	5	2											
Змістовий модуль 2. Розвиток української байки.														
Тема 1. Петро Гулак-Артемівський (1790 – 1865). Євген Гребінка (1812 – 1848). Левко Боровиковський (1806 – 1889).	2	1	1											
Тема 2. Побутово-етнографічна драматургія.	2	1	1											
Тема 3. Григорій Квітка-Основ'яненко (1778-1843).	2	1	1											
Разом за змістовим модулем 2	6	3	3											
Модуль 2														
Змістовий модуль 3. Український романтизм.														
Тема 1. Український романтизм.	2	1	1											
Тема 2. Амвросій Метлинський (1814 – 1870)														
Тема 3. Микола Костомаров (1817 – 1885)														
Тема 4. Романтична пісенна лірика.	2	1	1											
Тема 5. Романтизм у Західній Україні														
Тема 6. Микола Гоголь (1809 – 1852)	2	1	1											
Разом за змістовим модулем 3	6	3	3											
Змістовий модуль 4. Тарас Шевченко.														

Тема 1. Тарас Шевченко (1814 – 1861) Життя і поетична творчість 1843 – 1847 років (періоду "трьох літ").	3	2	1										
Тема 2. Життя і поетична, творчість періоду заслання (1847 – 1857).	2	2											
Тема 3. Останні роки життя і поетичної творчості (1857 – 1861).	2	2											
Разом за змістовим модулем 4	7	6	1										
Усього годин	32	16	16										

4.6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Нова українська література. І.Котляревський. Котляревщина.	1
2	«Енеїда» І.Котляревського. Драматургія І.Котляревського	1
3	Котляревщина. П.Білецький-Носенко.	1
4	Розвиток української байки у першій половині ХІХ століття. Петро Гулак-Артемівський. Євген Гребінка. Байки. Левко Боровиковський.	1
5	Амвросій Метлинський	1
6	«Русалка Дністровая»	1
7	Балади Миколи Костомарова. Микола Костомаров «Книги буття українського народу». Драматургія М.Костомарова.	1
8	Українська дівчина: характер і доля (за творами Г.Квітки-Основ'яненка). Г.Квітка-Основ'яненко. «Конотопська відьма»	1
9	Українська романтична поезія 20-40-х років ХІХ століття	1
10	Українська драматургія першої половини ХІХ століття	1
11	Українська проза перших десятиліть ХІХ століття.	1
12	Микола Гоголь «Вечори на хуторі біля Диканьки»	1
13	Тарас Шевченко. Рання творчість. Балада «Причинна» Ранній період творчості Т.Шевченка (1837-1843). «Гайдамаки» Т.Шевченка.	1

14	Життя і поетична творчість Т.Шевченка 1843-1847 рр. (періоду «трьох літ»).	1
15	Творчість Тараса Шевченка періодів заслання і останніх років життя.	1
16	Життя і творчість Т.Шевченка останніх років життя (1857-1861)	1
	РАЗОМ	16

4.6.8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вказати жанрові особливості тексту; дати характеристику образів; визначити особливості стилю письменника; назвати риси тексту, які вказують на його співвіднесеність із українським літературним процесом першої половини ХІХ ст. Обґрунтуватите відповідь.	47
2	Опрацювати літературно-критичні статті відповідно до теми	47
	Разом	73

4.6.9. Індивідуальні завдання

Не передбачені.

4.6.10. Методи навчання

- Пояснювально-ілюстративний
- Проблемний
- Частково-пошуковий
- Дослідницький
- Наочні методи
- Словесні
- Практичні
- Інтерактивні методи: методи проектів

4.6.11. Методи контролю

1. Усні відповіді на семінарських та практичних заняттях.
2. Завдання модульного контролю.
3. Індивідуальні письмові завдання.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Іспит	Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	T4	T6	T7	T8	50	100
3	3	3	3	4	3	4		

Поточне тестування та самостійна робота									Іспит	Сума
Змістовий модуль №3						Змістовий модуль № 4				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	50	100
3	3	3	3	3	3	3	3	3		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Конспекти лекцій.
2. Підручники та посібники.
3. Плани практичних та семінарських занять.
4. Завдання для самостійної роботи.
5. Базова та допоміжна література, тексти художніх творів.
6. Завдання для здійснення контролю: тестові завдання, контрольні роботи, питання для усних відповідей, питання для екзаменаційного контролю.

14.Рекомендована література

1. Арендаренко І. Преромантизм // Арендаренко І. По дорозі й назустріч (англійська та українська романтична поезія: порівняльна типологія і поетика). – К. : Фоліант, 2004. – С.13–31.
2. Балей С. З психології творчості Шевченка. – Черкаси, 2001.
3. Барабаш Ю. „Коли забуду тебе, Єрусалиме...”: Гоголь і Шевченко. – Х., 2001.
4. Барабаш Ю.Я. Тарас Шевченко: Імпеатив України: Історіо- й націсофська парадигми. – К., 2004.
5. Барвінський О. Примірник українських баллад Костомарова з присвятою Срезневському // ЗНТШ. – Т. 126-127. – Львів, 1918. – С.263-264.
6. Бетко І. Біблійні мотиви в українській літературі. – К., 1990.
7. Білецький О. Українська проза першої половини ХІХ ст. (від Квітки до “Основи”) // Білецький О. Зібр. праць: У 5 т. – К., 1965. – Т.2.
8. Блик О. Роль Харківського університету у розвитку української літератури 20-40-х років ХІХ століття: інтелектуальний рух та захоплення національними традиціями// [Електронний ресурс] / О. І. Блик // Гуманітарна освіта у технічних вищих навчальних закладах. - 2014. - Вип. 29. - С. 191-200. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/getvnz_2014_29_22.
9. Бовсунівська Т. Історія української естетики першої половини ХІХ століття . – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2001.
10. Бовсунівська Т.В. Когнітивна жанрологія та поетика: Монографія. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2010. – 180 с. Режим доступу: https://chtyvo.org.ua/authors/Bovsunivska_Tetiana/Kognityvna_zhanrolohia_ta_poetyka.pdf
- 11.Бовсунівська Т. Основи теорії літературних жанрів. Монографія. – К.: КНУ, 2008.
- 12.Бовсунівська Т. Українська бурлескно-травестійна література початку ХІХ століття в аспекті функціонування комічного. – К.: КНУ, 2006.
- 13.Бовсунівська Т. Феномен українського романтизму. Частина 1: Етногенез та теогенез. - К.: ІЛ НАНУ, 1997.
- 14.Бовсунівська Т. Феномен українського романтизму. Частина 2: Ейдетика. – К.: КСУ, 1998.
- 15.Бовсунівська Тетяна. Григорій Сковорода й український романтизм / Тетяна Бовсунівська // Літературознавство: Матеріали ІІІ конгресу Міжнародної асоціації україністів (Харків, 26 – 29 серпня 1996 р.) / Відп. редактор О.Мишанич. – К. : АТ «Обереги», 1996. – С. 317–324.
- 16.Богданова І.Є. Стилїстика художнього простору у творчості харківських поетів-романтиків 20 - 40 років ХІХ століття: Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.01 / І.Є. Богданова; Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. — Х., 2002. — 18 с.
- 17.Бойко Ю. Творчість Тараса Шевченка на тлі західноєвропейської літератури // Бойко Ю. Вибрані праці. – К., 1992.
- 18.Бондар Л. Шість світів “Причинної” // Збірник Харківського історико-філологічного товариства. – Харків, 1995. – Т. 5. – С. 91-102.
- 19.Бондар Л. Шевченків “Кобзар” 1840 р.: долання стереотипів // Українська філологія: школи, постаті, проблеми: Збірник наукових праць Міжнародної наукової конференції, присвяченої 150-річчю від дня заснування кафедри української словесності у Львівському Університеті. – Львів, 1999. – Ч.І. – С.241-247.
- 20.Бондар Л.Універсум «Причинної»//Слово і час. – 2005. - №3.
- 21.Бондар М. “Дівча любе, чорнобриве...” // Слово і час. – 1998. - №3.
- 22.Бондар М. Афанасьєв-Чужбинський Олександр // Шевченківська енциклопедія: Робочий зошит А. – К., 2004.
- 23.Бондар М. Діалог з історичним часом: формування нової української літератури //Київська старовина. – 1999. - №5.

- 24.Бондар М. Нова українська література. – К., 2003.
- 25.Бондар М. Перший жанровий зразок української художньої прози (“Микола Коваль” М.Венгера) // Київська старовина. – 1999. –№3.
- 26.Бородін В.С. Т.Г.Шевченко і царська цензура. Дослідження та документи 1840 –1862 років. – К., 1969.
- 27.Боронь О.В. Поетика простору в творчості Тараса Шевченка: Автореф. дис. на здобуття н. ст. к. філол. н. : спец. 10.01.01 —Історія української літератури// О.В.Боронь. – К., 2004. 12с.
- 28.Бурлеск і травестія в українській поезії першої половини ХІХ ст.. – К., 1986.
- 29.Вавжинська Ю.М. Тарас Шевченко і польський романтизм (топіка і символіка профетизму, лицарства, тиранії): дис. ... кандидата філол. наук: 10.01.05 / Вавжинська Юлія Миколаївна. – Київ, 2006. – 217 с.
- 30.Вербицька Є.Г. Г.Ф.Квітка-Основ’яненко. – Харків, 1968.
- 31.Витрикуш, Іванна.Образ ночі як компонент романтичної символіки Левка Боровиковського / І. Витрикуш // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства . – 2011 . – Вип.16 . – С. 50-54.
- 32.Вінок Маркіянові Шашкевичу. Поезії, статті, виступи, хроніка. – К., 1987.
- 33.Возняк М. До в’яснення національних поглядів Якова Головацького в 1848 р. (Перша редакція “Розправи о язиці южно-руским і єго нарiчiях”) // ЗНТШ. – Т.121. – Львів, 1914. – С.133-172.
- 34.Возняк М. До письменської діяльності Левка Боровиковського // ЗНТШ. – Т.136-137. – Львів, 1925. – С.225-237.
- 35.Возняк М. Історія української літератури у 2-х книгах. – Львів, 1992 – 1993.
- 36.Возняк М.С. Історичне значення діяльності Маркіяна Шашкевича // Наукові записки Ін-ту суспільних наук НАН України. – Львів, 1953. Т.І.
- 37.Волинський П.К. Іван Котляревський. Життя і творчість. — К., 1969.
- 38.Галич О. Теорія літератури. – К., 1999.
- 39.Гнідан О. Мотиви лірики Амвросія Метлинського // Гнідан О. Історія української літератури ХІХ – початку ХХ ст.: Практичні заняття. – К., 1987.
- 40.Гончар О. Григорій Квітка-Основ’яненко: Життя і творчість. – К., 1969.
- 41.Гончар О. Григорій Квітка-Основ’яненко. Семінарій. – К., 1974.
- 42.Гончар О. Просвітительський реалізм в українській літературі. Жанри і стилі. – К., 1989.
- 43.Гончар О.І. Зачарований небом: Романтичний світ М.Петренка – поета ХІХ ст. // Слово і час. – 1997. – №11 – 12.
- 44.Гончар О.Т. Проблеми історії та культури України в епістолярній спадщині М.І.Костомарова. Автореферат дис. на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю: 07.00.06 – Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни. – Інститут історії України НАН України. – Київ, 2008. – 19 с.
- 45.Грабович Г. До історії української літератури: Дослідження, есеї, полеміка. – К., 2003.
- 46.Грабович Г. Поет як міфотворець: Семантика символів у творчості Тараса Шевченка. 2-е вид., випр. і авториз. – К., 1998.
- 47.Грабович Г. Семантика котляревщини //Грабович Г. До історії української літератури: Дослідження, есеї, полеміка. – К., 2003.
- 48.Гребінка Є. Твори: В 3 т. – К., 1980 - 1981.
- 49.Григорій Федорович Квітка-Основ’яненко. Бібліографічний покажчик. – Харків, 1978.
- 50.Гром’як Р.Т. Історія української літературної критики (від початків до кінця ХІХ ст.) – Тернопіль, 1999.
- 51.Грушевський М. Історія української літератури у 6-ти томах. – Т.1-3. – К., 1993.
- 52.Гузар І. Шевченко і Гете. – Торонто, 1999.

53. Гундорова Т. Повернений Рим, або “Енеїда” Котляревського // Сучасність. – 2000. - №4.
54. Дей О. Балада про невістку-тополю та її відгуки у творчості Т.Шевченка, С.Руданського та Ю.Федьковича // Народна творчість та етнографія. – 1984. – № 2. – С. 49-58.
55. Дей О.І. Словник українських псевдонімів та криптонімів (16-20 ст.) - К., 1969.
56. Демчук Н. Інтер’єр у прозі Т.Шевченка. – Львів, 1999.
57. Демчук Н. Пейзаж у прозі Т.Шевченка. – Львів, 1999.
58. Демчук Н. Портрет у прозі Т.Шевченка. – Львів, 1999.
59. Денисюк І.О. Розвиток української малої прози ХІХ – початку ХХ ст. – Львів, 1999.
60. Деркач Б. Вступна стаття до видання: Гулак-Артемівський П. Твори. - К., 1989.
61. Деркач Б. Євген Гребінка. — К., 1974.
62. Деркач Б. Косяченко В. Жанр байки в українській літературі // Українська байка. — К., 1983. — С. 3 – 27.
63. Деркач Б.А. П.П.Гулак-Артемівський // Гулак –Артемівський П. Пезії. – К., 1989.
64. Деркач Б.А. Павло-Білецький –Носенко. Життя і творчість. – К., 1988.
65. Дзюба І. З криниці літ: У 3 т. – К., 2002. – Т.2.
66. Дзюба І. Тарас Шевченко. Життя і творчість – К., 2008.
67. Дзядевич Т.М. Формування національної ідентичності в літературі слов’янського романтизму: на матеріалі творчості Адама Міцкевича, Олександра Пушкіна та Тараса Шевченка. Дис. на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук за спеціальністю 10.01.05 – порівняльне літературознавство. – К., 2004. – Рукопис. – 199с.
68. Дмитренко Т.В. Функції комічного в українській байці початку ХІХ ст. // Рад. літературознавство. – 1987. - №12.
69. Дорошкевич О.К. Г.Ф.Квітка-Основ’яненко //Дорошкевич О.К. Реалізм і народність української літератури ХІХ ст. – К., 1986.
70. Драгоманов М. Вибране. – К., 1991.
71. Дядищева-Росовецька Ю.Б. Фольклор і поетичне слово Тараса Шевченка. – К., 2001.
72. Євшан М. Критика; Літературознавство; Естетика. – К., 1998.
73. Єгоров В. Ідейно–світоглядні основи обґрунтування М. І. Костомаровим національних та культурних особливостей українського народу (1830–1840 рр.) / В. В. Єгоров // Гілея: науковий вісник. - 2015. - Вип. 96. - С. 443-453.
74. Єременко О. Українська балада ХІХ ст.: Історія жанру. – Суми, 2004.
75. Єфремов С. Історія українського письменства. – К., 1995.
76. Животко А. Історія української преси. – К., 1999.
77. Жулинський М. Слово і доля: Українські письменники ХІХ –ХХ ст. : Навч. посібник. – К., 2002.
78. Жур П. Труди і дні Кобзаря: Літопис життя і творчості Т.Шевченка. – К., 2003.
79. Забужко О. Шевченків міф України: Спроба філософського аналізу. – К., 1997.
80. Задорожна Л. Євген Гребінка: Літературна постать. – К., 2000.
81. Зайцев П. Життя Тараса Шевченка. – К., 1994.
82. Збірник праць наукових шевченківських конференцій (1952 - 2002): Показчик змісту – Черкаси, 2002.
83. Звиняцковский В.Я. Николай Гоголь: Тайны национальной души. – К., 1994.
84. Зеров М. Українське письменство ХІХ ст. //Зеров М. Твори: У 2 т. – Т.2. – К., 1990.
85. І.П.Котляревський у критиці та документах. – К., 1959.
86. Івакін Ю. Коментар до “Кобзаря” Шевченка. Поезії 1847 – 1861 рр. – К., 1966.
87. Івакін Ю. Коментар до “Кобзаря” Шевченка. Поезії до заслання. – К., 1964.
88. Івакін Ю. Нотатки шевченкознавця: Літературно-критичні нариси. – К., 1986.
89. Івакін Ю. Сатира Шевченка. – К., 1959.
90. Івакін Ю. Стиль політичної поезії Шевченка. – К., 1961.

91. Іван Котляревський у документах, спогадах, дослідженнях. – К., 1969
92. Іван Котляревський. Бібліографічний покажчик. 1798-1968. – К., 1969.
93. Іванишин П.В. Національний спосіб розуміння в поезії Т. Шевченка, Є.Маланюка, Л. Костенко : монографія / П.В.Іванишин. – К. : Академвидав, 2008.
94. Івашків В. Деякі особливості художнього мислення Пантелеймона Куліша у 1840-х роках // Записки наукового товариства імені Шевченка. Праці філологічної секції. – Львів, 1992. – Т. ССХХІV. – С. 71 – 88.
95. Івашків В.М. Актуальні проблеми українського романтизму і дослідження Т. І. Комаринця // Сучасна філологічна наука в національному відродженні. – Львів: ЛДУ, 1994. – С. 57 – 60.
96. Івашків В.М. Українська романтична драма 30 – 80-х років ХІХ ст. – К., 1990.
97. Івашків В.М. Фольклор і література доби романтизму // Народна творчість та етнографія. – 1985. – № 2. – С. 76 – 78.
98. Індивідуальні стилі українських письменників ХІХ – початку ХХ ст.: Зб.статей /За ред. М.Т.Яценка. – К., 1987.
99. Історія української літератури (перші десятиріччя ХІХ століття) / За ред. Хропка П.П. - К., 1992.
100. Історія української літератури ХІХ ст.. У 3-х кн.. / За ред. М.Яценка. – К.: Либідь, 1995. – Кн.1.
https://chtyvo.org.ua/authors/Yatsenko_MT/Istoriia_ukrainskoi_literatury_XIX_stolittia_Kn1.pdf
101. Історія української літератури ХІХ ст.: У 2-х кн. – К., 2005.-Кн.1
102. Історія української літературної критики та літературознавства. Хрестоматія: У 3 кн. / За ред. П.М.Федченка. – К., 1996. – Кн.1.
103. Камінчук О. Поетика української романтичної лірики (Проблеми просторової організації поетичного тексту) / Ольга Камінчук. – Київ : ТОВ «ЛДЛ», 1998.
104. Кирило-Мефодіївське товариство: В 3 т. – К., 1990.
105. Кирилюк Є. Невідома збірка творів Віктора Забіли // Кирилюк Є. Слово, віддане народові. – К., 1972.
106. Кирилюк Є. Т. Шевченко: Життя і творчість. – К., 1979.
107. Кирилюк Є.П. Іван Котляревський: Життя і творчість. – К., 1981.
108. Кирчів Р.Ф. Етнографічно-фольклористична діяльність "Руської трійці". -К., 1990.
109. Ключек Г. Поезія Тараса Шевченка: Сучасна інтерпретація. – К., 1998.
110. Ключек Г.Д. Емоціональний інтелект Тараса Шевченка / Г. Ключек // Літературна Україна. — № 8 (5537). — 20 лютого 2014 р. — С. 10–11.
111. Козак С. Українська змова і месіанізм: Кирило-Мефодіївське братство. – Івано-Франківськ, 2004.
112. Козак С. Український преромантизм (джерела, зумовлення, контексти, витоки). – Варшава, 2003.
113. Козаренко Олександр. Феномен української національної музичної мови / Олександр Козаренко — Л., 2000. — 286с.
114. Колесса Ф. Студії над поетичною творчістю Т.Шевченка // Колесса Ф.М. Фольклористичні праці. – К., 1970.
115. Комаринець Т. Ідейно-естетичні основи українського романтизму: проблема національного й інтернаціонального. – Львів, 1983.
116. Комаринець Т. Тарас Шевченко і народна творчість. – К., 1963.
117. Комариця М. Фольклорний символ балади: міф і ритуал // Українське літературознавство. – Вип. 59. – Львів, 1994. – С.116-124.
118. Кониський О.Я. Тарас Шевченко-Грушівський: Хроніка його життя. – К., 1991.
119. Конкордація поетичних творів Тараса Шевченка: У 4 т. – Нью-Йорк, Едмонтон, Торонто, 2001.

120. Костенко А.І. Шевченко в мемуарах. – К., 1965.
121. Костомаров М. Обзор сочинений писанных на русском языке // Костомаров М.Твори: У 2 т.— К., 1967. - Т. 2.
122. Костомаров М. Слов'янська міфологія. — К., 1994.
123. Костомаров М. Твори: У 2 т. — К., 1990.
124. Костомаров Н.И. Исторические произведения.Автобиография. – К., 1989.
125. Котляревський І.П. Енеїда: Поема /Коментар уклав О.Ставицький. – К., 1989.
126. Коцаренко Т. А. Метлинський – дослідник українських народних пісень // Слово і Час. – 2006. – № 11. – С. 77-80.
127. Коцюбинська М. Етюди про поетику Шевченка: Літературно-критичний нарис. –К., 1990.
128. Коцюбинська М. Поетика Шевченка й український романтизм // Матеріали до вивчення історії української літератури. – К., 1961 – Т. 2.
129. Крижанівський С. “Украинские мелодии” Миколи Маркевича в початках українського романтизму ХІХ ст. // Сучасність. – 1993. - № 2.
130. Крижанівський С. Амвросій Метлинський та Ієремія Галка // Могила (Метлинський) А., Галка Ієремія (Костомаров М.) . Поезії. – К.,1972.
131. Крижанівський С. Віктор Забіла: Поет і літературний герой // Київська старовина. – 1993. - №6.
132. Крижанівський С. Михайло Петренко: вчора, сьогодні, завтра // Слово і час. – 1993. - №11.
133. Крижанівський С.А., Ротач П.П. Визначний представник українського романтизму // Боровиковський Л. Повне зібрання творів. – К., 1967.
134. Крохмальний Р. Езотеричність метаморфози і лімінальна зона у романтичному тексті.// «З його духа печаттю...» (Збірник наукових праць на пошану професора Івана Денисюка).- Т.ІІ.- Львів, 2001.- С.51-58.
135. Крохмальний Р. Метаморфози в поезії Миколи Костомарова//Українська філологія: досягнення, перспективи (До 145-річчя заснування кафедри української філології у Львівському університеті).— Львів, 1994.— С.219-222.
136. Крохмальний Р. Поетика трансферності у візях Миколи Костомарова// Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – 2007.- Вип.41. – С.44-52.
137. Крохмальний Р. Поетичний код романтичного світогляду// Крохмальний Р. Метаморфоза і текст (семантична, структуротворча та світоглядна роль переміни художнього образу): Монографія. – Львів, 2005.
138. Крохмальний Р. Метаморфоза в українській літературі першої половини ХІХ століття: грані поетики (матеріали спецкурсу).— Львів, 2003.
139. Куліш П. Віктор Забіла // Куліш П. Твори: В 2 т. – К., 1989. – Т.2.
140. Куліш П. Григорій Квітка-Основ'яненко і його повісті //Куліш П. Твори: У 2 т. – К., 1989. – Т.2
141. Куліш П. Историчне оповідання. //Куліш П. Твори: В 2 т. – К., 1994. – Т.1.
142. Левицький І. Світогляд українського народу. – Львів, 1876. – 80 с.
143. Лепкий Б. Про життя і творчість Тараса Шевченка. – К., 1944. – 218 с.
144. Лепкий Б. Романтизм // Начерк історії української літератури. – Мюнхен, 1991. – С. 199-208.
145. Лисенко Л. Г. Поширення слов'янських ідей в Україні в 20 – 40-х роках ХІХ століття / Л. Г. Лисенко. // Сучасні соціально-гуманітарні дискурси: матеріали П'ятої Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні соціально-гуманітарні дискурси» (м. Дніпропетровськ, 21 березня 2015 р.): у 5-х частинах. – Ч. 4. – Дніпропетровськ: ТОВ «Інновація», 2015. – С. 103 – 109.
146. Лімборський І. Оссіанізм в українській літературі // Всесвіт. – 1999. - №5 – 6. - С.141 –146.
147. Лімборський І.В. Парадигматика західноєвропейського та українського просвітництва:

- проблеми типології та національної ідентичності: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора філолог. наук: спец. 10.01.05 — Порівняльне літературознавство, 10.01.01 «Українська література»/ І.В.Лімборський. — Київ, 2006.
148. Лімборський І.В. Становлення художніх принципів сентименталізму в українській літературі ХУІІ-ХУІІІ ст. // Питання літературознавства. — Чернівці, 1997. — Вип. 4 (61).
149. Лімборський І. Сентименталізм в українській літературі. — К., 1996.
150. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Р.Т.Гром'яка. — К.: ВЦ "Академія", 1994.
151. Лук М. Микола Костомаров: історіософія та соціальна філософія українського романтизму // Молода нація: Альманах. — К., 2002. — № 1.
152. Луцький Ю. Драматургія Г.Ф. Квітки-Основ'яненка і театр. — К., 1978.
153. Луцький Ю. Між Гоголем і Шевченком. — К., 1998.
154. Луцький Ю.Д. Драматургія Г.Ф.Квітки-Основ'яненка і театр. — К., 1978.
155. Луцький Ю.О. Страдництво Миколи Гоголя, званого також як Ніколай Гоголь: Пер. з англ. — К.: Знання України, 2002. — 114 с. — (Серія «Гоголезнавчі студії»; Вип. 11).
156. Майстренко М. Шевченко і античність. — Одеса, 1992.
157. Матеріали до вивчення української літератури: У 5 т. — К., 1960. — Т.2.
158. Медведик Ю.Є. Українська духовна пісня ХVІІ-ХVІІІ ст. — Львів, вид-во УКУ., 2006. — 324 с.
159. Мейзерська Т. Проблеми індивідуальної міфології: Міфотворчість Шевченка. — Одеса, 1997.
160. Мельник О. В. Творчість Миколи Маркевича та Левка Боровиковського: компаративний аспект / О. В. Мельник // Наукові записки Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди. Сер. : Літературознавство. - 2012. - Вип. 3(1). - С. 115–121. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzl_2012_3\(1\)_17](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzl_2012_3(1)_17)
161. Микитенко Ю. Антична спадщина і становлення нової української літератури. — К., 1991.
162. Микола Іванович Костомаров (1817 –1885): Матеріали до бібліографії / Упоряд. О.Т.Гончар, Г.В.Пасеченко. — Запоріжжя; Чернігів, 2002.
163. Мікушев В., Добровольський О. Михайло Петренко: “Дивлюсь я на небо...”: Хронікально-документальна розповідь. — Слов'янськ, 2002.
164. Мовчанюк В.П. Медитативна лірика Т.Г.Шевченка. — К., 1993.
165. Мороз М.О. Іван Котляревський. Семінарії. — К., 1969.
166. Мочернюк Н.Д. Сновидіння в поезії романтизму: часо-просторова специфіка: Автореф. дис. на здобуття н. ст. к. філол н. — Тернопіль, 2005. — 20с.
167. Мудрий М.М. Ідеологія чи світогляд? До питання про теоретичні засади Руського Собору 1848 року // Вісник Львівського університету. Серія історична.- Львів, 2009. Вип. 44. - С. 75–106.
168. Наливайко Д.С. Історія і міфологія у Шевченка (у контексті європейського романтизму) // Тарас Шевченко і європейська культура. Зб. Праць 33 наукової шевченківської конференції (20 – 22 квітня 1999 року). — Київ; Черкаси, 2000.
169. Наливайко Д.С. Історія і міфологія у Шевченка (у контексті європейського романтизму) // Тарас Шевченко і європейська культура. Зб. Праць 33 наукової шевченківської конференції (20 – 22 квітня 1999 року). — Київ; Черкаси, 2000.
170. Нахлік Є. Українська романтична проза 20-60-х років ХІХ ст. — К., 1988.
171. Нахлік Є. Творчість Івана Котляревського: Замовчувані інтерпретації, дискусійні проблеми, спроба нового прочитання (з погляду літературних напрямів і течій) / Євген Нахлік. — Львів : ОЛІР, 1994.
172. Нахлік Є.К. Доля – Los – Судьба: Шевченко і польські та російські романтики. — Л., 2003.
173. Нахлік Є.К. Пантелеймон Куліш і “Руська трійця”: До проблеми ідеологічних шукань серед української інтелігенції ХІХ століття. — Львів, 1994.

174. Нахлік Є.К. Українська романтична проза 20 – 60-х років XIX ст. - К., 1988.
175. Неборак В.В. Перечитана “Енеїда”: Спроба сенсового прочитання “Енеїди” Івана Котляревського на тлі зіставлення її з “Енеїдою” Вергілія. – Львів, 2001.
176. Неділько Г. Тарас Шевченко: Життя і творчість. – К., 1988. – 247 с.
177. Новик О. Традиційні мотиви й образи в поезії Амвросія Метлинського. – Режим доступу: <http://litzbirnyk.com.ua/wp-content/uploads/2013/11/16.4.7.pdf>
178. Нудьга Г. Українська балада. – К., 1970.
179. Нудьга Г. Два поети-романтики // Забіла В., Петренко М. Поезії. – К., 1960.
180. Овсійчук В. А. Класицизм і романтизм в українському мистецтві. - К.: Дніпро, 2001. - 446 с.
181. Овчаренко І. Слов’янський сокіл (Михайло Петренко): Історичний нарис. – Донецьк, 2004.
182. Павличко С. Український романтизм: тяглість напряду як естетичний тупик // Павличко С. Теорія літератури / Соломія Павличко. – К. : Вид-во Соломії Павличко —Основи, 2002. –С. 491–496.
183. Павлюк М.М. Інтерпретація Псалтиря в поезії Т.Шевченка // Українська література в системі літератур Європи і Америки (XIX – XX ст.). – К., 1997.
184. Пахаренко В.І. Незбагнений апостол. – Черкаси, 1999.
185. Письменники Західної України 30-50-х років XIX ст.. – К., 1965.
186. Пільгук І.І. Літературне відродження на Західній Україні // Письменники Західної України 30 – 50-х років XIX ст. – К., 1965.
187. Плющ Л. Екзод Тараса Шевченка: Навколо „Москалевої криниці”: Дванадцять статтів. – Едмонтон, 1986; К., 2001.
188. Поліщук Я.О. Література як геокультурний проект: монографія / Я.О. Поліщук. — К. : Академвидав, 2008. — 304 с.
189. Попов П. М. Костомаров як фольклорист і етнограф. — К., 1968.
190. Попович М.В. Історія української культури. – К., 2001.
191. Приходько П.Г. Шевченко й український романтизм. – К., 1963.
192. Регуш Ю.С. Часопросторова модель світу поезії Амвросія Метлинського// Збірник. «Над берегами вічної ріки»: темпоральний вимір літератури. Матеріали Міжнародної наукової конференції (24–25 вересня 2015 р.). – Бердянськ, 2015. -131-132.
193. Романтизм: між Україною та Польщею. – К., 2003.
194. Русалка Дністрова (Фотокопія з видання 1837 р.). – К., 1972.
195. Русалка Дністровая. Документи і матеріали. – К., 1989.
196. Русанівський В.М. У слові – вічність (Мова творів Т.Г.Шевченка). – К., 2002.
197. Сарбей В. Національне відродження України. – К., 1999.
198. Сверстюк Є. Шевченко і час. – К., 1996.
199. Свириденко О. А. Метлинський як теоретик літератури // Вісник ЗДУ. Філологічні науки. – 2001. – № 2. – С. 107-109.
200. Свириденко О. М. Романтична парадигма творчої діяльності Амвросія Метлинського/ Оксана Свириденко. Автореф. дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук зі спеціальності 10.01.01 – українська література. – Інститут літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України. – Київ, 2002. – 18 с.
201. Свириденко О. Творча трансформація притчі про блудного сина в поетичному часопросторі А. Метлинського // Наукові записки. – Вип. 27. – Серія: Філологічні науки (літературознавство). – Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2000. – С. 306-316.
202. Свириденко О.М. Історіософська концепція Амвросія Метлинського // Літературознавчі обрії: Праці молодих учених України. Вип. 2. – К., 2001.
203. Світи Тараса Шевченка. – Нью-Йорк, 1991.
204. Сініцина А. Історико-філософські ідеї українського романтизму (Пантелеймон Куліш,

- Микола Костомарів). - Львів: ., 2002. - 160 с.
205. Скринник М. Наративні практики української ідентичності : доба Романтизму.- Львів, 2007. – 367 с.
206. Скринник Михайло. Ідейне підґрунтя українського романтизму. // Записки Наукового товариства імені Шевченка. - Том ССХХІІ. Праці Історико-філософської секції. - Львів, 1990. - С. 201-215.
207. Смаль-Стоцький Ст. Т. Шевченко: Інтерпретації. – Черкаси, 2003.
208. Смілянська В., Чамата Н. Структура і смисл: спроба наукової інтерпретації поетичних текстів Тараса Шевченка. – К., 2000.
209. Смілянська В.Л. “Святим огненним словом...”. Тарас Шевченко: Поетика. – К., 1990.
210. Смілянська В.Л. Літературна творчість Миколи Костомарова // Костомаров М.І. Твори: У 2 т. – К., 1990. – Т.І.
211. Спогади про Тараса Шевченка. – К., 1982.
212. Сулима М. “Наталка Полтавка” й українська драматургія ХУІІ – ХУІІІ ст. // Київська старовина. – 1998. - №5.
213. Тарас Шевченко. 1989 – 2004: Матеріали до бібліографії. – К., 2005.
214. Тарас Шевченко. Більша книжка. Автографи поезій 1847 – 1860 рр. – К., 1963. (Факсимільне видання).
215. Тарас Шевченко. Мала книжка. Автографи поезій Шевченка 1847-1850. –К., 1984.
216. Тарас Шевченко: Документи та матеріали до біографії. 1814 – 1861. – К., 1982.
217. Тарасова М. Предтечі Шевченкового романтизму. // Дивослово. – 2009. – N 3. – С. 34-36.
218. Ткачук М. Інтертекстуальне поле образу мандрівника в романтичних творах Левка Боровиковського / Микола Ткачук // Волинь філологічна: текст і контекст. Творчість Л. Боровиковського в контексті слов'янського романтизму: Зб. наук. пр.– Вип. 2 / Упоряд. О. В. Яблонська. – Луцьк : РВВ — Вежа Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2006.– С. 64–75.
219. Ткачук М. Лірика Маркіяна Шашкевича. – Тернопіль, 1999.
220. Ткачук М. Літературний портрет Миколи Костомарова / Микола Ткачук // Наукові записки. Серія: Літературознавство / За ред. проф. М. Ткачука. – Тернопіль : ТНПУ, 2008. – Вип. 24. – С. 149–165.
221. Ткачук М. П. Стиль балад Левка Боровиковського. - Збараж: Пегас, 1991.
222. Ткачук М. Поетика балад Левка Боровиковського. – Тернопіль, 2000.
223. Ткачук М.П. Наративні моделі українського письменства / М.П. Ткачук. – Тернопіль : ТНПУ, Медобори, 2007. – 464 с.
224. Українська драматургія першої половини ХІХ ст. Маловідомі п'єси. – К., 1958.
225. Українська література в портретах і довідках: Давня література – література ХІХ ст. – К., 2000.
226. Українська літературознавча думка в Галичині за 150 років: Хрестоматія / Л.Т. Сенник (ред.) – Львів, 2002. – Т.1.
227. Українські поети-романтики: Поетичні твори (Вступ. стаття М.Яценка). - К., 1987.
228. Филипович П. Шевченко і романтизм // Записки історично-філологічного відділу Всеукраїнської Академії наук. – Кн.4. – К.,1923. – С.3-18.
229. Филипович П. Шевченкознавчі студії. – Черкаси, 2001.
230. Франко І. “Тополя” Т.Шевченка // Франко І. Твори: У 50 т.– Т.28. – К., 1980. – С.73-88.
231. Франко І. Дещо про “Марусю” Л.Боровиковського та її основу // Франко І. Зібрання творів: У 50 т. – К., 1982. – Т.33.
232. Франко І. До біографії та характеристики В.Забіли // Франко І. Зібрання творів: У 50 т. – К., 1982. – Т.37.
233. Франко І. Етнологія та історія літератури // Франко І. Зібр. Творів: У 50 т. – Т.29. – К., 1981.
234. Франко І. М.Шашкевич і галицько-руська література // Франко І. Твори: У 50 т. – К., 1981.

– Т. 29.

235. Франко І. Нарис історії українсько-руської літератури до 1890 року // Франко І. Твори: У 50 т. - Т. 41. - К., 1984.
236. Франко І. Олександр Степанович Афанасьєв-Чужбинський // Франко І. Твори: У 50 т. – К., 1983. – Т.39.
237. Франко І. Осип Бодянський // Франко І. Твори: У 50 т. — Т. 34. — К., 1981.
238. Франко І. Поезії Віктора Забіли // Франко І. Твори: У 50 т. — Т. 37. —К., 1982.
239. Харківська школа романтиків: у 3 т. – Харків, 1930.
240. Харківський університет ХІХ – початку ХХ століття у спогадах його професорів та вихованців. / Укл.: Б. П. Зайцев, В. Ю. Іващенко, В. І. Кадеєв, С. М. Куделко, Б. К. Мигаль, С. І. Посохов; Вступ. стаття В. І. Іващенко; Наук. ред: С. І. Посохов. – Харків: «Видавництво Сага», 2011. – Т.2 – 540 с.
241. Хропко П. Біля джерел української реалістичної поезії (10-40-ві роки ХІХ ст.). – К., 1972
242. Хропко П. Українська драматургія першої половини ХІХ ст. – К., 1972.
243. Ціпко А. Шевченкове слово і концептосфера українського романтичного "золотого віку" / А. Ціпко // Українознавство. - 2015. - № 1. - С. 14-21.
244. Чамата Н. Метафора як основа композиції зіставлення у віршах Т.Г.Шевченка // Поетика. – К., 1992.
245. Чамата Н. Ритміка Т.Г.Шевченка. – К., 1974.
246. Чижевський Д. Історія української літератури (від початків до доби реалізму). – Тернопіль, 1994.
247. Шалата М. “Перші будителі народного руху в Галичині” // Маркіян Шашкевич, Іван Вагилевич, Яків Головацький. Твори. – К., 1982.
248. Шамрай А. Боровиковський як поет-романтик // Харківська школа романтиків. – Харків, 1930. – С. 84-126.
249. Шамрай А. До початків романтизму (1828-1836) // Харківська школа романтиків. – Харків, 1930. – С.16-20.
250. Шевельов Ю. 1860 рік у творчості Шевченка // ЗНТШ. – 1992. – Т. ССХХІV.
251. Шевченківський словник: У 2 т. – К., 1976 – 1977.
252. Шевченко Тарас. Повне зібрання творів: У 12 т. – К., 2001 – 2003. – Т.1 – 6.
253. Шевчук В. “Personae verbum” (Слово і постасне). Розмисел. – К., 2001.
254. Шептій К. Його книжки ходили по руках // Вітчизна. – 1989. - № 9.
255. Шерех Ю. Інший романтик, інший романтизм // Шерех Ю. Третя сторожа: Література. Мистецтво. Ідеології. – К., 1993.
256. Шерех Ю. Третя сторожа (Література. Мистецтво. Ідеології). – Балтімор – Торонто, 1991.
257. Яблонська О. Авторська передмова в українських виданнях дошевченківського періоду: проблема національної ідентичності / О. Яблонська // Наукові записки. Серія «Філологічна». – Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія». – Вип. 41. – 2014. – С. 91–97.
258. Яблонська О. В. Семінарії "Особливості українського романтизму". - Луцьк: "Вежа ", 2000. - 27 с.
259. Яблонська О. До питання літературно-критичного осмислення ранньої творчості Т.Шевченка: російська критика про альманах “Ластівка” (1841) / О. Яблонська // Шевченко і Поділля : зб. наук. пр. за матеріалами другої Всеукр. наук. конф., 20 – 21 трав. 1999 р. / Кам’янець-Поділ. держ. пед. ун-т та ін. – Кам’янець-Подільськ, 1999. – С. 23–28.
260. Яблонська О. Еволюція поглядів на поему “Гайдамаки” (1841) Т. Шевченка: 1840 – 1860-ті рр. / О. Яблонська // Науковий вісник ВДУ. Філологічні науки. – 1999. – № 13. – С. 147–152.
261. Яблонська О. Шевченко і Костомаров / О. Яблонська // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства. Вип. 9. Українська література в загальноєвропейському контексті. –

- Ужгород: Госпрозрахунковий ред.-вид. відд. управління у справах преси та інформації, 2005. – С. 333–339.
262. Янищук О. Григорій Квітка-Основ'яненко в духовній історії України. – Тернопіль, 2003.
263. Яценко М. Питання реалізму і позитивний герой в українській літературно-естетичній думці першої половини ХІХ ст. — К., 1979.
264. Яценко М.Т. Гердеризм і українська літературно-теоретична думка доби романтизму // Українська література і системи літератур Європи і Америки (ХІХ – ХХ). – К., 1997.
265. Яценко М.Т. М.І. Костомаров – фольклорист і літературознавець //Костомаров М.І. Слов'янська міфологія: Вибрані з фольклористики й літературознавства. – К., 1994.
266. Яценко М.Т. Українська романтична поезія 20 – 30-х років ХІХ ст. // Українські поети-романтики. Поетичні твори. – К., 1987.
267. Квітка-і-Основ'яненко / Р. Чопик // Слово і Час. — 2010. — № 4. — С. 46-56.
<http://dspace.nbuiv.gov.ua/handle/123456789/133585>
268. Бовсунівська Т.В. Поетика Тараса Шевченка. Вибрані статті. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. – 224 с.
https://shron1.chtyvo.org.ua/Bovsunivska_Tetiana/Poetyka_Tarasa_Shevchenka_Vybrani_statti.pdf
269. Гоголь – Гоголь – і чорт / Р. Чопик // Слово і Час. — 2008. — № 10. — С. 61-67.
<http://dspace.nbuiv.gov.ua/handle/123456789/131062>
270. Чопик Р. МІЖ ФРАНКОМ І СКОВОРОДОЮ: КОРДОЦЕНТРИЧНІ ЗАСАДИ ПІЗНАННЯ ДОШЕВЧЕНКІВСЬКОГО ПЕРІОДУ НОВОГО УКРАЇНСЬКОГО ПИСЬМЕНСТВА // Українське літературознавство. 2019. Випуск 84. С. 173–183
<http://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/ukrliterary/article/download/2904/3049>
271. [Бондар Л.П. Феномен «Кобзаря» // Ярослав. – 2018. – №31. – С. 1 – 4.](#)
272. Бондар Л.П. Шевченкова «Передмова» до нездійсненого видання «Кобзаря» //Тарас Шевченко: апостол правди і науки. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка. – 2015. – с. 177-198.
273. Лімборський І. СЕНТИМЕНТАЛІЗМ В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ Черкаси: Брама-Україна, 2009. — 148 с.
274. Шевчук В. “Енеїда” Івана Котляревського в системі літератури українського бароко // Шевчук В. Муза Роксоланська. Київ, 2005

15. Інтернет-ресурси

- Бібліотека української літератури. – Режим доступу: <http://www.ukrlib.com.ua/>
- Електронна бібліотека української літератури. – Режим доступу: <http://www.utoronto.ca/elul/>
- Поетика: Бібліотека української поезії. – Режим доступу: <http://poetry.uazone.net/>
- Ізборник – Режим доступу: <http://litopys.org.ua>